

CIM3111 กฎหมายธุรกิจและจริยธรรมทางธุรกิจ

Panida Ninaroon
อาจารย์ ดร.พนิดา นิลอรุณ

panida.n@su.ac.th

[Facebook.com/Panida Ninaroon](https://www.facebook.com/Panida-Ninaroon)

[Twitter.com/Panida Ninaroon](https://twitter.com/Panida_Ninaroon)

Chapter 4

แนวทางการเสริมสร้างจริยธรรม

การสร้างเสริมและพัฒนาจริยธรรมทางธุรกิจ

การดำเนินธุรกิจภายใน
กรอบจริยธรรม

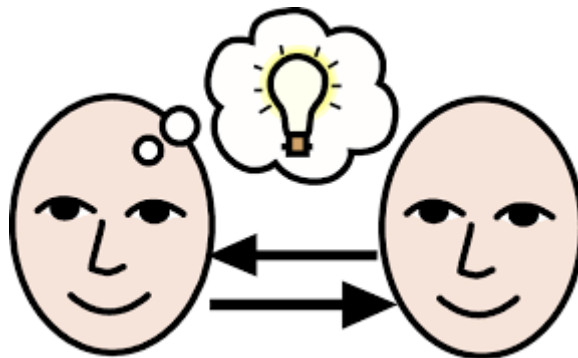
การประกอบธุรกิจ
เจริญรุ่งเรือง
มั่นคงถาวร

พัฒนาจริยธรรม
ให้กับใคร?

- ผู้ประกอบการ
- ผู้บริหาร
- พนักงาน

แนวทางการสร้าง จริยธรรม

สังคมไทยปัจจุบันเป็นสังคมแห่งยุคข่าวสารที่สามารถติดต่อกันได้ทั่วโลก การปฏิบัติของคนในประเทศหนึ่งกระทบต่ออีกประเทศหนึ่ง ดังนั้น การทำความเข้าใจที่ดีต่อกันย่อมสมควรกระทำต่อกันมากที่สุด หากต้องการให้คนในสังคมดำรงชีวิตร่วมกันได้อย่างมีความสุขและเกิดสันติสุขในชาติจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจร่วมกันและความเข้าใจในเรื่องจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญในลำดับต้นๆ ที่ต้องทำความเข้าใจในประชาชนทุกระดับ

การปลูกฝังหลัก จริยธรรมการดำเนิน ชีวิตที่ถูกต้อง

1. ความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว
2. การแสดงออกซึ่งความมีน้ำใจต่อผู้อื่น
3. การทำตนให้เป็นคนที่น่าเคารพยกย่อง
4. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
5. การมีวินัย
6. การรู้จักกาลเทศะ มีระเบียบ มีวินัยและรับผิดชอบในหน้าที่
7. การเป็นผู้ใช้เหตุผลในการรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น
8. การยอมรับผิดและการให้อภัย

การปลูกฝังหลัก
จริยธรรมการดำเนิน
ชีวิตที่ถูกต้อง

9. การให้เกียรติผู้อื่น
10. ความกตัญญูทุกเวที
11. การเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
12. ความซื่อสัตย์สุจริต
13. ความขยันหมั่นเพียร
14. ความประหยัด
15. การมีความรับผิดชอบ
16. ความเสียสละ
17. การรู้จักพึ่งตนเอง

การพัฒนาเพื่อให้ บุคคลมีจิตสาธารณะ

1. การฝึกตนให้มีจิตที่คิดในเชิงสร้างสรรค์
2. ให้ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในสังคม
3. สร้างวินัยกับตนเองใช้แรงกายในการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระพ่อแม่หรือบุคคลอื่น
4. การให้จิตใจเพื่อให้ “ใจ” กับทุกภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
5. การให้เกียรติผู้อื่น
6. การให้ความเข้าใจบุคคลอื่นหรือที่เรียกว่าเป็นการเอาใจเขามาใส่ใจเรา
7. ให้รู้จักการมีวินัย
8. การให้ความเคารพต่อความคิดเห็นของบุคคลอื่น

การปลูกฝังเรื่องจิต สาธารณะ

จิตสาธารณะ หมายถึง จิตที่คำนึงถึงผู้อื่นโดยแสดงออกผ่านการกระทำ ดังนั้นจิตสาธารณะเป็นจิตสำนึกหรือเป็นค่านิยมที่ดีที่ควรปลูกฝังให้มีในตัวมนุษย์ทุกคนโดยลักษณะของบุคคลที่มีจิตสาธารณะเป็นบุคคลที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นบุคคลที่มีจิตอาสา
2. เป็นบุคคลที่มีจิตเอื้ออาทร
3. เป็นบุคคลที่ละคำว่าธุระไม่ใช่

หมู่บ้านแม่

กำปอง

จ.เชียงใหม่

การขัดเกลาทางสังคม

การขัดเกลาทางสังคม หมายถึง เป็นกระบวนการในการพัฒนาบุคคล ซึ่งเป็นสมาชิกในสังคมได้ปรับเปลี่ยนความรู้สึก ความคิดและทัศนคติเสียใหม่โดยให้การยอมรับในสิ่งที่สังคมกำหนดและยอมรับร่วมกันว่าเป็นสิ่งที่ดีและถูกต้องโดยนำไปประพฤติปฏิบัติต่อกัน

จุดมุ่งหมายของการ ขัดเกลาทางสังคม

1. ทำให้บุคคลได้รู้จักบทบาทต่าง ๆ ของตนในสังคม
2. ปลุกจิตสำนึกของคุณธรรมจริยธรรมตั้งแต่วัยเด็ก
3. ปลุกฝังความเป็นระเบียบและความมีวินัยให้กับตนเองและผู้อื่น
4. เพื่อก่อให้เกิดความมุ่งมั่นตั้งใจ
5. เพื่อให้สมาชิกในสังคมเกิดความชำนาญและเพิ่มทักษะในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นในสังคม

วิธีการขัดเกลาทางสังคม

1. การขัด
เกลาทางตรง

2. การขัดเกลา
ทางอ้อม

ตัวแทนที่ทำหน้าที่ใน การขัดเกลาทางสังคม

1. สถาบันครอบครัว
2. สถาบันการศึกษา
3. กลุ่มเพื่อน
4. กลุ่มอาชีพ
5. สถาบันศาสนา
6. สื่อมวลชน

การสนับสนุนส่งเสริม ให้บุคคลปฏิบัติตน เป็นคนดี

1. การปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย
2. เผยแพร่ อบรมหรือสั่งสอนบุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในสังคมให้ใช้หลักการทางประชาธิปไตยเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน
3. สนับสนุนชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย ด้วยวิธีการ ต่าง ๆ
4. ชักชวนหรือสนับสนุนคนดีมีความสามารถในการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมือง กิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชน

การสนับสนุนส่งเสริม
ให้บุคคลปฏิบัติตน
เป็นคนดี (ต่อ)

5. เป็นหูเป็นตาให้กับรัฐหรือหน่วยงานของรัฐในการสนับสนุนคนดีและกำจัดคนที่เป็นภัยสังคม
6. บอกกล่าวบุคคลในครอบครัวเผยแพร่แนวทางการปฏิบัติสู่เพื่อนบ้าน
7. แนะนำ ส่งเสริมให้บุคคลปฏิบัติตนในฐานะเจ้าของบ้านที่ดี
8. ประชาสัมพันธ์ให้เคารพในหลักสิทธิมนุษยชน

การเคารพกฎหมายและ กติกาสังคม

กฎหมายเป็นข้อบังคับที่รัฐหนึ่ง ๆ ตราขึ้นมาเพื่อใช้กำหนดความประพฤติ และระเบียบแบบแผนของพลเมืองที่อยู่ร่วมกันภายในรัฐและรวมไปถึงข้อบังคับที่รัฐแต่ละรัฐ ผู้กพันต้องปฏิบัติตามพันธกรณีและความร่วมมือที่ให้ไว้ระหว่างกัน เนื่องจากสังคมมีความ ซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วกว่าในอดีตมาก การควบคุมดูแลโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคลจึงไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการมีกฎหมายขึ้นมาเพื่อช่วยใน การกำหนดการปฏิบัติจึงมีความจำเป็นสำหรับสังคมทุกระดับ

การเคารพกฎหมาย และกติกาสังคม (ต่อ)

กฎหมายมีความสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้อยู่ในระเบียบแบบแผนที่ดีงาม ช่วยคุ้มครองและรักษาชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมถึงสร้างความสงบเรียบร้อยทั้งในสังคมไทยและสังคมโลก ดังนั้นจึงพบว่าในปัจจุบันการเรียนรู้กฎหมายเป็นสิ่งจำเป็นเพราะนอกจากจะทำให้รู้ว่าตนถูกละเมิดสิทธิใดจากผู้อื่นแล้วยังจะทำให้ตัวเราไม่กระทำผิดกฎหมายด้วย หากเป็นเช่นนี้จะทำให้สังคมมีแต่ความสงบสุข สำหรับกฎหมายสำคัญที่บุคคลควรทำการเรียนรู้ ได้แก่ กฎหมายแพ่ง เกี่ยวกับนิติกรรมสัญญา ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย กฎหมายอาชญากรรมและกฎหมายแรงงาน เป็นต้น

การเคารพสิทธิ เสรีภาพของตนเอง และบุคคลอื่น

สิทธิเสรีภาพเป็นรากฐานที่สำคัญในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนในประเทศไทยจะต้องยึดและปฏิบัติตามเพราะถ้าประชาชนมีสิทธิเสรีภาพมากก็จะทำให้การดำเนินชีวิตของประชาชนเป็นไปอย่างถูกต้อง สำหรับสิทธิที่ประชาชนพึงได้รับตามกฎหมาย ได้แก่ การได้รับความคุ้มครองในฐานะที่เกิดเป็นประชาชนคนไทย สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลฟรีจากนโยบายรักษาฟรีของรัฐบาลและสิทธิตามกฎหมาย เป็นต้น ส่วนเสรีภาพ ภายในขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ การนับถือศาสนา การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การเดินทางท่องเที่ยวและการเลือกประกอบอาชีพที่ตนเองถนัด เป็นต้น

การเคารพสิทธิ เสรีภาพของตนเอง และบุคคลอื่น

- รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับการใช้สิทธิและการมีเสรีภาพของประชาชนชาวไทย
พิจารณาได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ดังนี้
 1. ส่วนที่ 1 สิทธิและเสรีภาพในความเป็นมนุษย์
 2. ส่วนที่ 2 สิทธิภาพในการเป็นพลเมือง
 3. ส่วนที่ 3 สิทธิภาพในความเสมอภาค
 4. ส่วนที่ 4 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม
 5. ส่วนที่ 5 สิทธิในทรัพย์สิน

6. ส่วนที่ 6 สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ
7. ส่วนที่ 7 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและประกันสิทธิของสื่อมวลชน
8. ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา
9. ส่วนที่ 9 สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ
10. ส่วนที่ 10 สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน
11. ส่วนที่ 11 เสรีภาพในการชุมนุมและสมาคม
12. ส่วนที่ 12 สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ

การฝึกปฏิบัติตนให้ เป็นพลเมืองดี

1. สร้างวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย
2. ด้านสังคม
3. การเป็นพลเมืองดีทางด้านเศรษฐกิจ
4. ด้านการเมืองการปกครอง
5. การปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นที่ตนเองอาศัย

การพัฒนาจริยธรรม ในองค์กรธุรกิจ

1. จัดทำจรรยาบรรณองค์กรให้ชัดเจน สื่อสารให้พนักงานทุกระดับ ทุกคน ได้รับทราบและเข้าใจ
2. จัดตั้งคณะกรรมการจริยธรรมขึ้นไว้ประจำองค์กร สำหรับองค์กรขนาดใหญ่ เพื่อติดตามควบคุม ดูแลพฤติกรรมและส่งเสริม
3. ผู้บริหารระดับสูง จะต้องบังคับตนเองให้เป็นผู้มีจริยธรรม
4. จัดให้มีการฝึกอบรมด้านจริยธรรมในองค์กรตามความเหมาะสม โดยตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน
5. สร้างบรรยากาศด้านจริยธรรมในองค์กร

การพัฒนาจริยธรรม ในองค์กรธุรกิจ

6. ในการเลื่อนเงินเดือน เลื่อนตำแหน่งหน้าที่ ให้พิจารณาเรื่องจริยธรรมเป็นองค์ประกอบด้วย โดยประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป
7. จัดให้มีการเชิญชวนให้ทุกคน ประพฤติปฏิบัติตามแนวจริยธรรมเป็นระยะตามความเหมาะสม และชักนำให้เห็นว่าการประพฤติตนตามจริยธรรมเป็นสิ่งที่ดีมีเกียรติ ไม่ใช่สิ่งที่น่าละอาย สิ่งที่น่าละอายคือการการทำความชั่ว

การพัฒนา

จริยธรรม

ในองค์กรธุรกิจ

แผนงานด้านจริยธรรมในองค์การ

แผนงานด้านปลูกฝัง

- กำหนดจรรยาบรรณหรือวินัยขึ้น
- จัดให้มีการอบรมสัมมนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง
- ผู้บริหารต้องสนใจจริยธรรมและเป็นแบบอย่าง
- สร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการปลูกฝังจริยธรรม

แผนงานด้านส่งเสริม

- ก่อนบรรจุแต่งตั้งต้องมีการอบรมจริยธรรม
- การเลื่อนเงินเดือนหรือตำแหน่งต้องพิจารณาเรื่องจริยธรรมด้วย
- จัดตั้งชมรมจริยธรรม
- จัดพิธีกรรมเป็นครั้งคราว

แผนงานควบคุม

- เมื่อละเลยหรือประพฤติผิดต้องลงโทษ
- ยกย่องให้เกียรติผู้มีจริยธรรมดีเด่น
- ประเมินจริยธรรมระดับองค์กรและบุคคล

บทบาทของ

รัฐ

ในการสร้าง

จริยธรรม

บทบาทของรัฐในการสร้างเสริมจริยธรรม

บทบาทของรัฐในการ สร้างเสริมจริยธรรม

1. ออกกฎหมาย บังคับให้ธุรกิจต้องปฏิบัติตามจริยธรรม ซึ่งมักเป็นจริยธรรมขั้นต่ำ การออกกฎหมายในกรณีนี้รัฐได้กระทำอยู่แล้วแต่ปัญหาก็คือ ไม่ครอบคลุมทุกประเภท
2. สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่ให้การศึกษาด้านธุรกิจควรกำหนดหลักสูตรให้วิชาจริยธรรมทางธุรกิจเป็นวิชาบังคับให้ทุกสาขาต้องเรียน
3. องค์กรวิชาชีพธุรกิจของรัฐ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมให้แก่องค์กรธุรกิจ

บทบาทของรัฐในการ สร้างเสริมจริยธรรม (ต่อ)

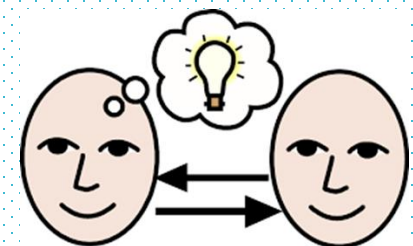
4. ศูนย์ฝึกอบรมของรัฐควรมีหลักสูตรฝึกอบรมทางด้านจริยธรรมทางธุรกิจ
5. ผู้บริหารระดับสูงของรัฐ ควรปฏิบัติงานด้วยความมีจริยธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่คอร์รัปชัน
6. ส่งเสริมให้ทุกธุรกิจและทุกวิชาชีพ จัดทำจรรยาบรรณวิชาชีพของตนขึ้นไว้ เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นแนวปฏิบัติของพนักงาน

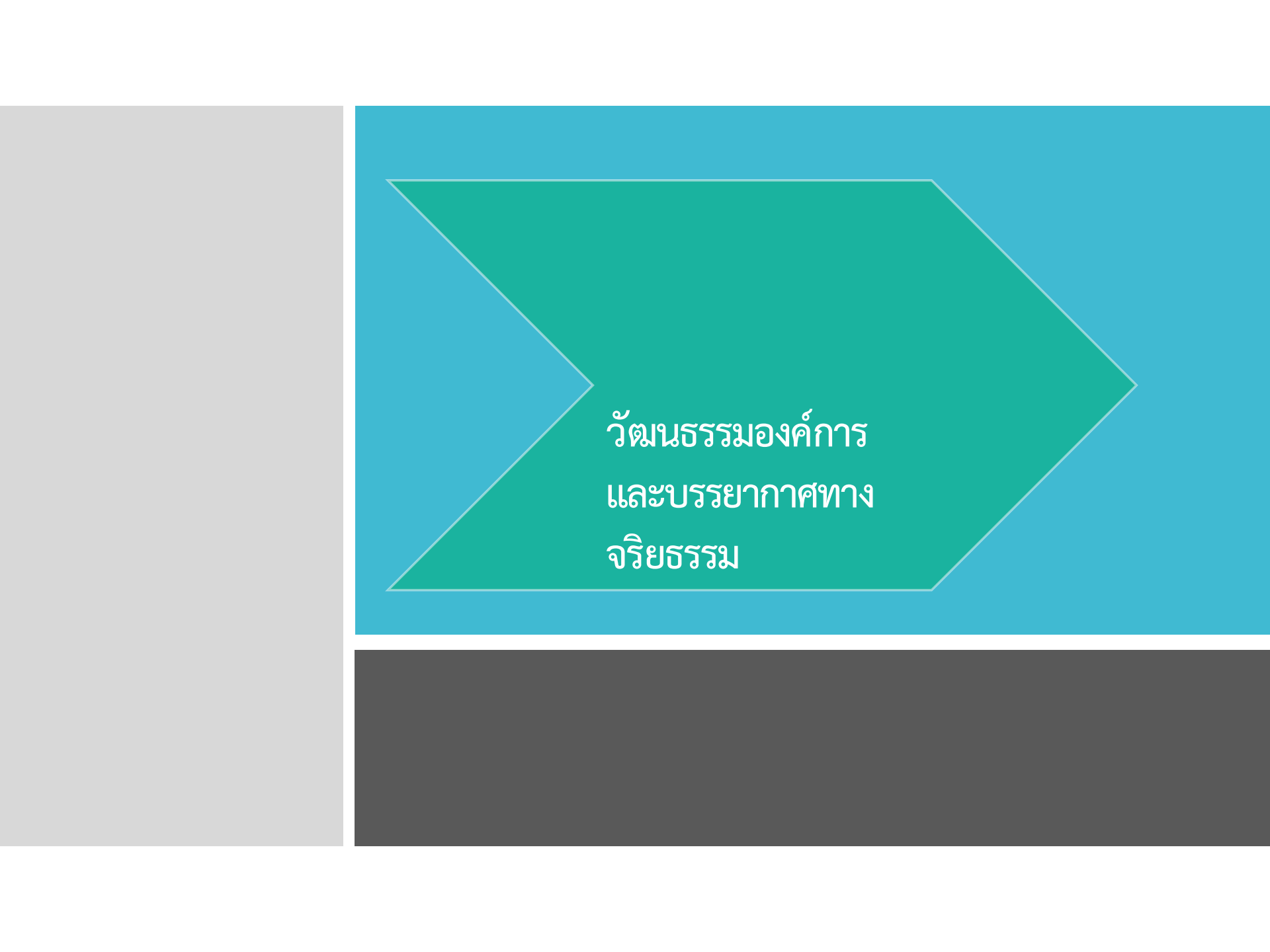
การสร้างค่านิยม “ให้เกียรติคนดีมีจริยธรรม”

การปลุกฝัง
ค่านิยมที่ยกย่อง
ให้เกียรติคนดีมี
คุณธรรม

ยกย่องคนรวยมา
ด้วยวิธีที่ผิด
จริยธรรม
และคุณธรรม

มากกว่า

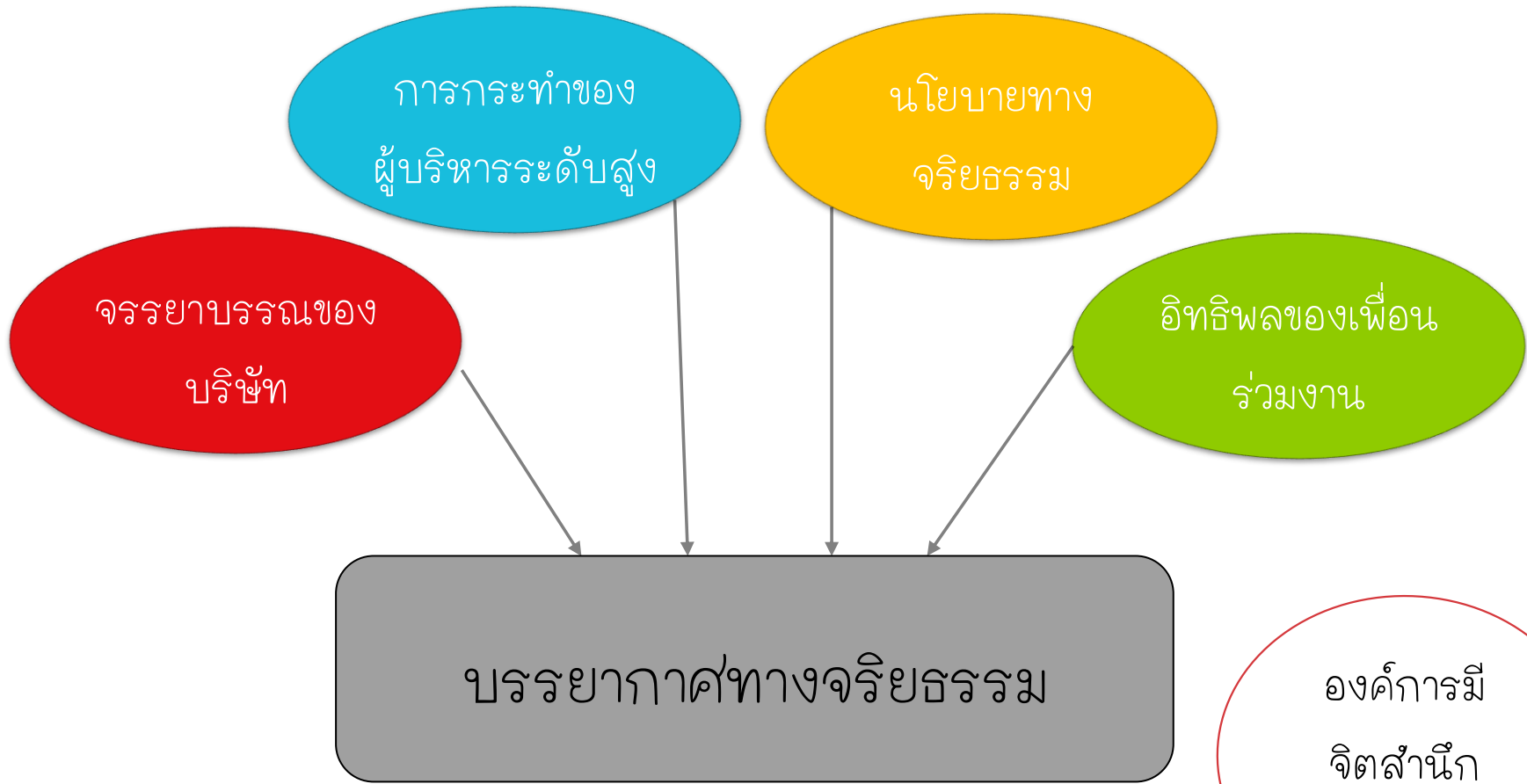

วัฒนธรรมองค์การ
และบรรยากาศทาง
จริยธรรม

วัฒนธรรมองค์การ (Corporate culture)

สิ่งที่ผสมผสานระหว่างแนวคิด ประเพณี
ค่านิยม ความเชื่อ เป้าหมายของบริษัทเป็น
ตัวกำหนด พฤติกรรม สำหรับทุกคนใน
บริษัทยึดถือร่วมกัน

เป็นวิธีการที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติในบริษัท

องค์ประกอบของ
วัฒนธรรมองค์การ

???

องค์การมี
จิตสำนึก
หรือไม่

สรุปท้ายบท

การสร้างจริยธรรมองค์กรธุรกิจ เป็นเรื่องที่ทำได้ไม่ยากนัก ต้องให้ความร่วมมือกันทุกฝ่ายทั้งฝ่ายเอกชนและฝ่ายรัฐ รวมทั้งการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้บริหารขององค์กรและของรัฐจะต้องเห็นความสำคัญและศรัทธาในจริยธรรมเสียก่อน จึงจะสามารถสร้างเสริมจริยธรรมในองค์กรธุรกิจได้สำเร็จ

